

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

LA SENYORA
FLORENTINA
I EL SEU AMOR
HOMER

de Mercè
Rodoreda

Sala Gran
22/02/17 — 02/04/17
#lasenyoraflorentina

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

La senyora Florentina i el seu amor Homer

Informació pràctica

Sala Gran

22/02/17 — 02/04/17

#lasenyoraflorentina

Horaris:

De dijous a divendres: 20 h

Dissabtes: 17 h i 21.30 h (*excepció: 25 de febrer només a les 20 h)

Diumenges: 18 h

Funció amb audiodescripció

Dissabte 18 de març a les 21.30 h

Funcions només per a centres educatius

Dimecres 1 de març a les 11 h

Dimecres 8 de març a les 11 h

Dimecres 15 de març a les 11 h

Dimecres 22 de març a les 11 h

Dimecres 29 de març a les 11 h

Durada: 2 h 40 min (espectacle amb entreacte inclòs)

Publicació

La senyora Florentina i el seu amor Homer, text editat per Arola Editors i TNC

Llibres disponibles a taquilles i a la web del TNC: www.tnc.cat

Preu:

— Preu general: 28 €.

— Preu 50%: 14 €. Dimecres, dijous, dissabte tarda i diumenge: joves de fins a 35 anys i aturats. Tots els dies: Carnet Jove. Cal presentar l'acreditació corresponent.

— Preu especial: 24 €. Compra abans de l'estrena, dia de l'espectador (dimecres), abonats TNC (entrades fora d'abonament), grups (+10 persones), +65 anys, discapacitats i famílies nombroses i monoparentals. Divendres i dissabte nit: joves de fins a 35 anys i aturats. Cal presentar l'acreditació corresponent.

— Servei educatiu: 12 €. Centres educatius en funcions escolars i de públic en general. Cal presentar l'acreditació corresponent.

La senyora Florentina i el seu amor Homer

Activitats i publicacions entorn de l'espectacle

El Teatre Nacional de Catalunya no vol ser només un espai d'exhibició d'espectacles, sinó sobretot un espai de reflexió i articulació de les arts escèniques catalanes.

Per això, dediquem un gran esforç al llarg de la temporada a totes les activitats «complementàries», entre les quals hi ha projectes de llarg recorregut amb algunes de les principals institucions culturals públiques catalanes.

Conversa amb Sergi Belbel, Kiko Planas i Jordi Moya

Conversa

Dissenyar l'escena

Biblioteca El Clot – Josep Benet / Museu del Disseny

27/02/17, 19 h

Activitat gratuïta

Sergi Belbel, director de l'obra, conversarà amb Kiko Planas, il·luminador de l'obra, i amb Jordi Moya, il·luminador, sobre la il·luminació i el procés creatiu de *La senyora Florentina i el seu amor Homer*.

El cicle *Dissenyar l'escena* està organitzat amb les Biblioteques de Barcelona i el Museu del Disseny, i té lloc a la biblioteca El Clot – Josep Benet.

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

La senyora Florentina i el seu amor Homer

Conversa amb Sergi Belbel

Conversa

Lectures escèniques

Biblioteca Horta – Can Mariner

28/02/17, 19 h

Activitat gratuïta

El periodista Albert Lladó dialoga amb Sergi Belbel, director de *La senyora Florentina i el seu amor Homer*, per aprofundir en la seva lectura sobre el muntatge que ha presentat al TNC.

Lectures escèniques és un cicle organitzat amb les Biblioteques de Barcelona, que té lloc a diferents biblioteques de la ciutat al llarg de la temporada.

Lectura dramatitzada de *Les flors* de Mercè Rodoreda

Direcció: Araceli Bruch

Ateneu Barcelonès

27/02/17, 19 h

Activitat gratuïta

En el marc de les activitats entorn de *La senyora Florentina i el seu amor Homer*, l'Ateneu Barcelonès ha programat una lectura dramatitzada de *Les flors*, amb direcció d'Araceli Bruch i la col·laboració de la Fundació Mercè Rodoreda.

Col·loqui amb Carme Riera

TNC, Sala Gran

03/03/17, després de la funció

Activitat gratuïta

El col·loqui sobre *La senyora Florentina i el seu amor Homer* comptarà amb la presència de Carme Riera, catedràtica de literatura espanyola i escriptora en llengua catalana, de Sergi Belbel, director de l'espectacle, i de la companyia artística.

Club de lectura de *La senyora Florentina i el seu amor Homer*

TNC / Biblioteques públiques de Catalunya

Fomentar la lectura de textos teatrals, per millorar la mirada crítica dels espectadors, és una prioritat per al projecte artístic del Teatre Nacional. Així, en col·laboració amb el Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, el TNC organitza Llegir el teatre, un exitós projecte de clubs de lectura especialitzats en textos teatrals que ja compta amb tres anys de trajectòria i que no ha deixat de créixer temporada rere temporada. Té lloc a més d'una setantena de biblioteques d'arreu de Catalunya i ja ha superat el miler de participants, cadascun dels quals llegeix una mitjana de set textos teatrals al llarg del curs.

Aquesta temporada, com a novetat, el projecte s'amplia amb una oferta especial per a públic jove.

La senyora Florentina i el seu amor Homer

Sergi Belbel torna a la Sala Gran del TNC per dirigir Mercè Sampietro en un clàssic de Mercè Rodoreda

A la Barcelona de principis del segle XX, les tristeses d'una professora de piano soltera es transformen en el vigorós procés de construcció d'una personalitat forta i lliure, davant dels ritmes marcats per un món de desitjos masculins. Una celebració de la independència femenina que en l'exili republicà de la seva autora també esdevé un lúcid clam pels valors democràtics.

Concebut des del diàleg directe amb una tradició escènica estroncada per la Guerra Civil, en un equilibri exquisit entre ironia i continuïtat, el teatre de Mercè Rodoreda és una baula fonamental a l'hora d'entendre aquesta veu tan assenyalada en la literatura europea del segle XX.

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

La senyora Florentina i el seu amor Homer

La senyora Florentina i el seu amor Homer de Mercè Rodoreda

Direcció
Sergi Belbel

Escenografia
Max Glaenzel

Vestuari
Mercè Paloma

Il·luminació
Kiko Planas

So
Jordi Bonet

Música
Albert Guinovart

Characterització
Toni Santos

Ajudant de direcció
Antonio Calvo

Ajudant d'escenografia
Josep Iglesias

Ajudanta de vestuari
Núria Cardoner

Assistència de so
Iker Rañé

Producció
Teatre Nacional de Catalunya

Agraïments
Cristina Clemente, Xavier Albertí, Paz Bodoque, Francesc Chaparro, Marçal Cruz,
Fundació Rodoreda, Punto Blanco

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

La senyora Florentina i el seu amor Homer

Repartiment

Florentina

Mercè Sampietro

Perpètua

Margarida Minguillón

Júlia

Teresa Urroz

Zoila

Carme Callol

Homer

Toni Sevilla

Zerafina

Elisabet Casanovas

Jaume / Francisquet / Miqueló / Vigilant

Enric Cambray

Sra. Rosa / Noia

Gemma Martínez

La senyora Florentina i el seu amor Homer

Sergi Belbel, director de l'espectacle

És una llàstima que Mercè Rodoreda no hagi escrit més obres per al teatre. Aquesta que ara us presentem, i que va ser rescatada per la gran Rosa Novell fa més de vint anys, és segurament el seu text teatral més reeixit. Rodoreda escriu, amb to de comèdia de costums, gairebé a la manera d'un De Filippo, sobre les vides, les petites misèries, les petites desgràcies i les petites alegries d'una colla de dones barcelonines de principis del segle xx. Sota l'aparença d'una comèdia «amable», Rodoreda compon un dels seus personatges més emblemàtics, juntament amb la Colometa, l'Aloma i la Teresa i la Sofia de *Mirall trencat*: la senyora Florentina, dona burgesa, típicament barcelonina, professora de piano, propietària d'un gran immoble al barri de Sant Gervasi i que, malgrat dur una vida relaxada i tranquil·la, amaga una gran recança, una profunda malenconia per no haver pogut tenir una vida afectiva més «convencional». Amistançada del «senyor Homer» durant gairebé trenta anys, assistirem al seu daltabaix emocional i finalment catàrtic, ajudada en tot moment per un cor de veïnes i amigues que la protegeixen: les «intrèpides» i excepcionals Zoila, Júlia i Perpètua. La irrupció de la nova minyona, la Serafina, una noia jove, de poble, desinhibida, molt lluny del que la Florentina representa, serà el revulsiu que finalment sacsejarà els fonaments de la seva llar.

Els personatges de la Rodoreda demanen a crits un grandíols repartiment. Són personatges grans, però estan escrits des de la petitesa, des de la minúcia d'unes vides gairebé ridícules, o, si més no, lluny de ser memorables o heroïques. I, tanmateix, totes elles acaben essent autèntiques «heroïnes» gràcies a la seva vitalitat, la passió per les petites coses, la recerca de la felicitat i la força poderosa de l'amistat.

Ha estat un autèntic plaer que aquesta obra sigui encarnada per aquestes meravelloses actrius i actors. Gràcies a totes elles, i a ells, aquesta «Florentina» ha esdevingut per a nosaltres una autèntica celebració de l'amistat i de la vida. Tant de bo ho sigui també per a tots vosaltres.

La senyora Florentina i el seu amor Homer

Jordi Giramé i Òscar Muñoz, «La senyora Florentina i el seu amor Homer. Apunts per a una posada en escena», a *Assaig de teatre. Revista de l'Associació d'Investigació i Experimentació Teatral*, núm. 18-20, 1999.

Si bé és cert que el divorci amb el públic habitual i l'absència de problemes de producció van fer possible una gran diferenciació estètica entre els autors exiliats i que a la seva tasca creativa hi predominés una clara intencionalitat artística, palesa en propostes dramàtiques agosarades, de caire avantguardista en moltes ocasions, casos com el de Rodoreda, atípics en aquest sentit, ens persuadirien de la necessitat de revisar aquest tòpic sobre la nostra literatura dramàtica a l'exili. La producció dramàtica rodorediana no manifesta gaire interès per incorporar-se als corrents europeus del moment, i molt menys per aproximar-se a la tasca militant d'altres exiliats al país veí, com ara José Martín Elizondo o Manuel Martínez Azaña, els quals, des de Tolosa i Bordeus respectivament, desenvolupaven una intensa producció teatral marcadament crítica envers el règim franquista.

Sembla tot plegat que hàgim de concloure que Rodoreda escriu com si estigués encara a Barcelona! És evident, però, la necessitat de matisar aquest extrem. L'espessor del món literari rodoredià, aquella qualitat ambivalent [...], ens ho demana. No hem de menysprear, a més a més, la possible repercussió que la invasió de França pels nazis i l'establiment del govern Pétain (1940) van tenir sobre la percepció que l'autora tenia dels horitzons naturals de la seva creació dramàtica. Perquè si bé aquests horitzons dramàtics anaven prenent, como s'ha dit, una aparença formal mimètica respecte als trets bàsics de l'escena catalana del moment, no és menys cert que hom podria reconèixer en aquests textos, i especialment a *Maniquí 1*, *maniquí 2* i a *Un dia* (i en menor mesura a *La casa dels gladiols* i a la seva bessona, *La senyora Florentina i el seu amor Homer*), altres línies de força que posen de relleu un hàbit creatiu que no s'esgota en un únic model estilístic.

Joan Sales, el seu editor, havia decidit que aquest tret diferencial apropava d'alguna manera el teatre rodoredià als corrents del teatre de l'absurd. Tot i no ser del tot afortunada (l'autora la va rebutjar categòricament), aquesta apreciació estètica ens aproxima a l'efecte que peces com les abans esmentades produeixen en el lector: el teatre de Rodoreda és, si bé no exactament absurd, sí desconcertant. En primer lloc, perquè poques vegades hem assistit a un fenomen de contaminació de veus entre gèneres com el que ens ofereix l'escriptora de Sant Gervasi (potser en l'obra de Pedro Salinas, un altre autor exiliat amb inquietuds teatrals, hi trobaríem un cas semblant). L'univers literari de l'autora de *La plaça del Diamant* se sosté, en efecte, sobre l'analogia: les mateixes identitats (els mateixos noms de personatge, en molts casos) poblen la seva novel·la i el seu teatre, els mateixos recursos a l'hora de l'evocació d'un espai i un temps. És aquesta permeabilitat estilística entre gèneres la que explica l'excessiva literarietat del teatre de Rodoreda, la desconcertant alternança entre una freqüentment brillant objectivació del diàleg i una perillosa tendència envers l'explicitació diegètica; entre eficaces planificacions de l'acció dramàtica i transgressions constants del valor performatiu de la paraula dramàtica, que o bé n'esdevé paraula poètica o bé vehicula furtives incursions en la prosa descriptiva, d'un discutible valor dramàtic. [...]

Podem afirmar, doncs, que per més que el detonant per escriure teatre en Rodoreda hagin estat sovint el prestigi i els diners que podia comportar el fet de concórrer amb èxit als concursos teatrals, això no vol dir que aquestes peces dramàtiques deixarien d'ésser

La senyora Florentina i el seu amor Homer

un important punt de referència a l'hora d'establir les constants creatives presents a l'itinerari literari de l'autora.

Però en aquesta simbiosi estilística no resideix l'única raó d'aquest desconcert, de l'estranyesa que, dèiem, envaeix el lector atent del teatre de Rodoreda. Massa familiaritzats habitualment amb la seva novel·la, descobrim sobtadament que aquest teatre n'és també el mirall deformant d'aquella. En efecte, les seves peces dramàtiques contenen la versió més primària, i potser sincera, de la seva concepció del món i de les coses, una versió en què la sordidesa i la mesquinesa es fan molt més explícites. Més que descriure el final de la innocència a través d'un dolorós procés de desvetllament, una realitat cruel s'imposa sovint, sense ambages i des d'un bon començament, en la peripècia del drama rodoredià. [...]

En cas que haguéssim pogut incloure alguna de les peces dramàtiques de Mercè Rodoreda a la relació d'obres estrenades al llarg d'aquest període, posem per cas *L'Hostal de les tres Camèlies* o *La senyora Florentina i el seu amor Homer*, la crítica de l'època, corroborant l'apreciació del teatre rodoredià que aquí hem proposat, hauria assenyalat amb el seu tarannà característic que, sota una aparença formal (estructura dramàtica, personatges, to amable i costumista, etc.) perfectament homologable a la conreada pel teatre d'aleshores, s'hi detecta, però, la presència d'aspectes inquietants tant en el tractament que l'autora dispensa al *dramatis personae* (molt estereotipat en els gèneres del moment), sovint amb una intenció irònica quan no paròdica, com en el dibuix de la funció exemplar (o desenllaç de l'acció dramàtica), d'una més que dubtosa moralitat. Centrem-nos en *La senyora Florentina...* Podríem definir-la com una comèdia sentimental, amb perfils psicològics ben matisats i certes dosis d'humor; una comèdia que respecta l'esquema convencional dels tres actes i amb una acceptable disposició dels elements dramaturgics; una comèdia, en definitiva, amb uns personatges perfectament identificables, extrets del costumisme barceloní; teatre de *mesa de camilla*, és clar... però no només això. Sobta, d'entrada, la manca d'uniformitat social d'aquests personatges: el saló burgès de Florentina és l'improbable receptacle d'uns éssers humans de molt diversa extracció social, com si l'autora ens hagués volgut mostrar una mena de fresc sociològic, especialment pel que fa a la condició femenina, de la Barcelona dels primers anys vint, recurs aquest sospitosament poc realista. La mateixa Florentina també ens sorprèn quan comprovem que la seva peripècia com a amant d'un home adúlter no sembla ocasionar-li veritables problemes de consciència, tan corrents al teatre d'aquesta època (pensem en un Joaquín Calvo Sotelo o en José María Pemán). D'altra banda, Zoila, amb una vida marcada per esdeveniments que fregaven el melodrama o el fulletó, no deixa de ser una paròdia dels personatges nutritius d'un Torrado o altres autors conreadors del sentimentalisme més efectista. Si volem continuar cridant l'atenció sobre els indicis que fan pensar en l'existència d'una estratègia per posar en evidència un codi moral massa simplista, ens trobarem que l'Homer, per la seva part, no aconsegueix capgirar la seva naturalesa mesquina ni tan sols després de la catarsi que significa per a ell contemplar la mort de la seva esposa (com succeïa molt sovint als arguments d'aleshores: Víctor, el personatge de l'obra homònima —1950— d'Antoni Casas Fortuny, n'és un bon exemple), sinó que, paradoxalment, aquest fet es converteix en el preàmbul de la més gran impostura envers Florentina. Quant als continguts temàtics, l'obra de Rodoreda incideix en el motiu de l'adulteri, recurrent també al teatre de l'època (Carles Soldevila n'era un expert) i sovint vehicle idoni per a finals moralistes. El desenllaç de *La senyora Florentina...*, però, proposa, com ja s'ha pogut intuir, una lectura ideològica ben diferent: la identificació de l'espectador envers Florentina fa que la redempció d'Homer sigui ficció als nostres ulls, mentre que és ella,

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

La senyora Florentina i el seu amor Homer

la que ha viscut tant de temps en pecat, qui es converteix en objecte de la nostra admiració simpatètica; la modernitat d'aquest plantejament és, precisament, la imperfecció de la nostra heroïna, legítima en tant que el veritable amor transcendeix les convencions socials. Per si això no fos suficient, i una vegada que Florentina, com si es tractés de l'Ignacio d'*En la ardiente oscuridad*, veu per fi amb clarividència, Rodoreda li posa en boca paraules que, si bé no cauen en l'al·legat feminista, són ben explícites d'una actitud oposada al sistema de valors imperant.

La senyora Florentina i el seu amor Homer

**Francesc Massip i Montserrat Palau, *L'obra dramàtica de Mercè Rodoreda*.
Barcelona: Proa, 2002.**

La senyora Florentina i el seu amor Homer és una comèdia que es resol amb la solidaritat còmplice del gineceu. Tanmateix, fidel a l'estil rodoredià, sota la capa amable bastida amb lirisme i humor, hi trobem el regust agredolç i la visió pessimista de les relacions humanes, concretament les relacions amoroses entre homes i dones, personificades, en aquest cas, en la relació amorosa de Florentina Mata i Homer Cisquelles. És una visió de maduresa: la maduresa de l'autora i la maduresa de la majoria dels personatges de l'obra. Una maduresa, a més, reblada metafòricament pel temps i l'estació en què se situa l'obra: un vespre de tardor i el posterior hivern. I la moralitat que se'n desprèn és també la de la tardor de l'existència, tot i la nota de futur encarnada per la minyona Zerafina amb el seu embaràs i la tria de la llibertat entre «dones soles».

Apuntàvem l'adjectiu agredolç, ja que, a pesar del final en certa manera feliç perquè el personatge «positiu» Florentina s'allibera d'un Homer totalment antipàtic per al públic, tota la comèdia ressalta la solitud, la infelicitat i els desamors d'un seguit de personatges estereotipats que representen, bé que en un nivell d'anècdota, una concepció de l'existència humana. «Tot és comèdia» és la frase que conclou l'obra, però que va més enllà de la «comèdia» de la vida i afecta els fingiments en les relacions humanes, concretament les de la parella. És una comèdia amb una mena d'humor que, com diria el poeta, és la cortesia de la desesperació. [...]

La senyora Florentina i el seu amor Homer s'estructura com moltes de les comèdies sentimentals que van triomfar en el teatre comercial català dels anys vint i trenta del nostre segle: una comèdia coral en tres actes, que segueixen el típic esquema de plantejament, nus i desenllaç, sense a penes acció i amb una força dramàtica basada en els diàlegs i caràcters dels personatges. [Però, tal com apunta Kathleen M. Glenn, no podem dir que és una típica comèdia burgesa en el sentit que no aposta per inculcar o defensar uns valors conservadors sobre la família i el matrimoni.]

En el primer, es mostra la relació sentimental, una vegada per setmana, de la soltera Florentina amb un Homer casat i emmainadat, que acaba amb l'arribada de la criada. En el segon, quatre mesos després, mentre mestressa i fàmula s'expliquen els respectius passats, arriba la notícia de la mort de «l'Homera», celebrada com a possibilitat d'un nou futur per a Florentina. L'acte es tanca amb una altra sorprenent intervenció de Zerafina amb un *coup de théâtre*: està «una mica embarazada». El desenllaç, vuit dies més tard, esvaeix les expectatives de casori amb el vidu Homer i culmina en la tria d'una vida entre dones soles.

El ritme de l'obra ve marcat, amb simetria entre els tres actes, per les entrades i sortides dels diferents personatges, que van pantant les tensions. A més, la presència dels comparses, els personatges el paper dels quals no ve marcat per la seva caracterització, sinó en la incidència circumstancial, van espurnejant l'acció dramàtica: Francisquet provoca una reacció cabdal, talment com Miqueló, mentre que l'alumnat i la mare de l'estudiant de Florentina trenquen tensions i acolorixen els trets costumistes i realistes, com les pujades o baixades del cistell per la finestra o, fins i tot, la festa i les cançons. Aquests personatges o interaccions permeten la dosificació d'una mínima acció dramàtica i, alhora, completen la comèdia, un aspecte inherent de la qual serà el pas del temps. [...]

La senyora Florentina i el seu amor Homer

La senyora Florentina és la dona que espera. Florentina, com tantes protagonistes de la narrativa de Rodoreda, és una dona de la seva època que accepta els codis culturals i els rols assignats sense qüestionar-los. En una societat classista i amb uns valors burgesos imperants de la doble moral, Florentina és una dona que té una casa i es guanya la vida fent classes de piano —una educació musical i una professió ben adients—, però que, i aquí rau el problema, és una amistançada. Florentina, passiva, ha acceptat, tota la seva vida, el paper assignat de creure en l'amor i en el matrimoni com a deures fonamentals de la seva existència. Malgrat les seves relacions «irregulars» amb un home casat, ha fet sempre el paper de l'esposa fidel i amatent. I ha cregut, cegament —tal com ha de ser l'amor que ha de suscitar el llegendari príncep blau—, que algun dia, a pesar de les circumstàncies, el vincle serà legal i beneït.

Els amors irregulars són constants en la producció literària de Mercè Rodoreda i, també, foren una de les seves preocupacions personals, tal com es desprèn de nombroses cartes escrites per l'autora. Tanmateix, a l'obra dramàtica, aquesta qüestió no està tractada en absolut amb (melo)dramatisme o amb exageració de les passions —sobretot de la gelosia, tal com succeeix a *L'Hostal de les tres Camèlies*—, sinó com apuntàvem, amb la pau desencisada fruit de la maduresa vital. Florentina i les seves veïnes són dones que ja «estan de tornada», han trobat el repòs en la vellesa.

Els comportaments dels personatges de l'obra foren ben tradicionals en la societat burgesa de finals del segle XIX i inicis del XX. De fet, l'obra se situa a la tardor del 1915 i l'hivern del 1916, anys que donen consistència versemblant a l'aparició i detenció de l'espia anarquista que volia cometre un atemptat (Acte III). I anys, també, en què els rols femenins estaven molt marcats i en què el matrimoni com a finalitat de la dona per aconseguir una plenitud, ni que fos social o de conveniència, era essencial. El centre i objectiu de les vides femenines era l'espera del príncep blau que les convertís en esposes i mares. [...]

En aquest gineceu el nucli ve marcat per Florentina i Zerafina, amb aquest doble protagonisme esmentat, un protagonisme establert a base d'una aparent contradicció: Florentina, la dona madura, que no fa riure, és en realitat el personatge risible (tota la vida s'ha deixat entabanar per Homer); Zerafina, la dona jove, ens fa riure, però, en realitat, és el personatge seriós, perquè toca de peus a terra i és a temps de no ensopegar per segona vegada amb la mateixa pedra. Zerafina és la que estableix les condicions i la que verbalitza les dues frases citades de senyores soles i no voler homes, la que ho comunica a les seves companyes que immediatament ho compleixen. És el personatge de Rodoreda que supera l'etapa iniciàtica que l'autora proposa a les seves (anti)heroïnes —Aloma, Natàlia, Teresa Goday...: totes són enganyades primer per conèixer la realitat de la vida, després, en el seu pas de nenes a dones.

Zerafina, quan Júlia li comenta que Miqueló ha marxat trist, declara que «tot és comèdia». Comèdia dels comportaments i declaracions, comèdia de l'amor entre homes i dones, i que l'única solidesa real és allí: «Fora d'aquesta caza, tot és comèdia.» El joc de nines russes es destapa i la comèdia que llegíem o vèiem amaga una altra comèdia, però, alhora, amb la paradoxa de deixar-nos amb l'afirmació que la comèdia no és la que estem llegint o veient, sinó la que estem vivint —entengui's aquesta expressió salvant les distàncies de la recepció i el context de l'obra.

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

La senyora Florentina i el seu amor Homer

Jordi Sarsanedas, «Una comèdia agra», al programa de mà de l'estrena al Centre Dramàtic de la Generalitat, 1994.

Si coneixem els contes de Mercè Rodoreda, de La senyora Florentina i el seu amor Homer no ens sorprendrà l'ambient petit-burgès de la casa amb jardí de Sant Gervasi i en reconeixem els personatges, alguns amb alta precisió. És una comèdia formalment gent innovadora, concebuda i construïda d'acord amb allò que, sense pretensions ni complicacions, era «teatre» als anys vint. La seva vigència la treu de la veritat dels personatges, molt especialment de les dones que hi parlen. La seva modernitat, que és real, li ve de la placidesa amb què es decanta des d'una exposició quasi costumista de condicions femenines cap a una conclusió d'una agra si fa no fa sarcàstica. En un cert sentit, i sense pròlegs ni sermons, George Bernard Shaw potser no és gaire lluny.

Mercè Rodoreda, «Zerafina», a *La meva Cristina i altres contes*. Barcelona: Edicions 62, 1967.

Zí, zenyora, zóc la minyona nova... Ja ho zé que zón lez nou i que havia de venir a lez trez, però éz que m'he perdut una mica i quan em pensava que ja havia arribat, un zenyor molt ben veztit m'ha dit que era a Zantz. M'ha explicat per on havia de pazzar per anar a Zant Gervazi i, preguntant, preguntant, entre totz plegatz m'han enviat al Parque. He vitz totez lez bèztiez: elz tigre, elz elefantz, lez cotorrez i lez monez. Dezpréz he zortit a la Rambla i m'he pазzejat per entre lez florz i elz zenyorz que pазzaven em deien cozez. Un que duia bastó m'ha convidat a beure una grazioza. No el coneixia, però de zeguida hem eztat conegutz. M'ha dit que era ric i que tenia ganez de cazar-ze... No z'ezpanti que no m'ha pазzat rez. Viu zola voztè? Doncz, zi em dezcuido, quin zuzto que li hauria donat... Zi zabéz l'eztona que fa que em pазzejo per aqueztz carrerz... Anava voltant la caza i he vitz entrar zenyorez, i cada vegada que corria per poder entrar amb ellez ja havia fet tard. He eztat a punt de zaltar la paret per darrere, però no acabava de zaber zi era la paret del zeu jardí... Per què no he trucat el timbre? Perquè zempre que el volia tocar em picava. Quan eztic una mica nervioza tot el que toco pica com zi eztiguéz ple d'electrizitat... De maletz no en tinc, tot ho duc en aqueztz farzellet... No, no eztic genz canzada, de viatgez com aqueztz n'hauria pogut fer deu zenze canzar-me, però, zi vol, m'azzeuré a la butaqueta. Veu? Em pensava que així que arribaria m'hauria de pozar a rentar elz platz. Zi ze'm queda, a l'eztiu li pozaré bé el jardí, i a la paret de l'acabament, perquè no ez vegi tan pelada, hi plantaré campanetez i una carabazzera. Li agrada, a voztè, menjar una bona zopa de carabazza? A mi zí, però zempre em fa zinglot... Que quina vida feia el poble? Zí, miri, era bastant pezat. Cuidar-me de la caza i de lez gallinez i ajudar la mama a pujar elz meuz zet germanetz... I quan van eztar pujatz, la mama em va dir que valdria méz que anéz a zervir, que potzer m'ezpavilaria una mica i podria enviar-li zèntimz... Zí zenyora, he zervit en duez cazez; em penzo que ja li ho deia el zenyor rector en la carta que li va ezcriure... A la primera noméz hi vaig eztar quinze diez perquè el noi era molt dolent. Quan enz quedàvem zolz em cridava: «Zerafina!» El primer dia hi vaig córrer de zeguida. Em va fer pozar drete al mig del pazzadíz com una fuzta, ze'n va anar un troz lluny darrere meu, va agafar embranzida i em va clavar una cozza al cul que zenze voler vaig haver de córrer zinc metre, finz alz vidrez de la galeria. I va cridar: «Gol!» I això m'ho va fer tota la zanta tarda. Jo no zabia dir que no perquè encara que noméz foz un noi de catorze anys era el fill delz amoz i jo era la minyona. A la zegona caza, de moment, hi vaig eztar méz bé, però el zenyor i la zenyora eren vellz i no z'avenien i la zenyora, que zempre eztava malaltizza i ez pазzava elz diez eztirada al llit, tenia por que el zeu marit no li pozéz metzina alz remeiz i em deia que jo havia de vigilar molt, i volia que noméz foz jo la que li donéz el remei de lez gotez i lez hi havia de comptar davant zeu. Totz doz ez van engelozir de mi i quan em deixava l'un em prenia l'altre. I totz doz per zeparat em preguntaven: «Oi que a mi m'eztimez méz?»... Quan era el zenyor que m'arреplegava em deia que era un dezgraziat, que z'havia cazat amb una boja i que tot i que la zenyora zabia que tenia elz budellz delicatz li feia menjar menjarz fortz per veure zi ze li foradaven. I eztava zegur que pozava zofre a lez zalzez. Quan ja m'acoztumava a la caza vaig començar a trobar-me malament i al cap d'unz quantz diez vaig rumiar que potzer em pozaven alguna coza dolenta a la llet i em va venir tanta por que a lez nitz no dormia i l'endemà de no haver dormit, quan pазzava el plumero pelz moblez, tota jo zemblava que voléz... Zi tinc promèz? Ara no, però n'he tingut doz. El primer ez deia Miqueló. Era roz com lez ezpiguez i ez va morir a l'Àfrica. El vaig conèixer a la vora de la font. Jo em pазzejava per zota de lez acàziez i

La senyora Florentina i el seu amor Homer

zento que diuen: «Quina merenga!»). Em giro i veig unz quantz jovez que feien broma. Quan ja eztava a punt de tirar-loz un roc ze'm van acoztar i em van dir que era molt bufona, totz alhora, però que anava una mica mazza ezcabellada, i el qui havia dit que zemblava una merenga duia una fulleta a la mà per jugar i me la va clavar alz cabellz. Dezpréz zempre enz vèiem i anàvem a pазzejar per la carretera i un vespre que enz vam enfilear vinyez amunt, enz vam ficar en una barraqueta de fuzta, em va fer treure el veztit i em va dir que m'eztiréz per terra. Ell ez va eztirar al meu coztat, va enzendre un zigarret i m'anava tirant la zendra al melic. I quan va haver fumat el zigarret em va començar a eztirar elz pèlz de zota el braz, amb tanta fúria que a mi em zaltaven lez llàgrimez delz ullz. I un dia que plovia també enz vam ficar a la barraqueta, i l'aigua corria a regueronz per terra i quan vam haver acabat jo tenia tota l'ezquena bruta de fang i vam riure molt. A mi tot allò no m'agradava gaire perquè m'ezgarrifa que em toquin. Quan era petita, una vegada una nena que anava a eztudi amb mi em va encomanar elz zeuz pollz i quan la mama me'lz treia, cada matí, no m'agradava genz que em toquéz el cap. Van pазzar unz quantz meoz i vaig haver d'anar-me'n del poble, tot i que el ventre no ze'm veia genz perquè la mama cada dia me'l faixava ben eztret. Vaig anar a caza d'una tia que viu a trez horez lluny de caza i allí vaig tenir una nena. Així que va respirar ez va morir perquè no tenia ozzoz. En Miqueló ja era a l'Àfrica... El dia que ze'n va anar em va dir que l'embarcaven cap a lez càbilez i que allí el matarien a copz de zabre i que no enz veuríem mai méz, i va dir que zi el mataven, mentre ez moriria penzaria en mi... Dezpréz d'allò de la nena em va començar a venir al darrere el fill del zenyor Vidal, el farmazèutic. Així com en Miqueló era roz, aquezt zemblava un gitano. Però era méz zimpàtic. A lez nitz zaltava per la fineztra i ze'm ficava al llit. I em deia unez cozez molt boniquez... Abanz de zortir el zol z'alzava, ez pozava l'americana i fugia correntz. Jo el mirava per la fineztra i li tirava un petó amb la mà, i un eztiu no va tornar perquè van dir que z'havia promèz a Barzelona. I zi m'agrada d'haver vingut a zervir a Barzelona éz perquè penzo que potzer el trobaré i li podré eztirar el ble de cabellz que zempre li queia damunt el front i que era una coza que a ell li agradava molt que li fez. I ara ja ho zap tot. Per la feina em penzo que li agradaré: zóc molt neta i menjo a miquez com un ozell. De malalta no n'eztic mai. Tot el que em pazza éz que a l'hivern zi no m'abrigo bé m'encoztipo. Noméz tinc el mal de zer una mica papizzota. Ze'm quedarà, oi?

MOLTES GRÀCIES!

Patrocinador

Damm
Fundació

Protectors

 CaixaBank

 Sabadell
Fundació

FUNDACION
ACS

Benefactors

Agrollmen⁷¹

Coca-Cola

Gramona

LAVANGUARDIA

3

CATALUNYA
RÀDIO

Col·laboradors

 RED
ELÉCTRICA
DE ESPAÑA

LACOSTE

 abertis

Catalunya
DENOMINACIÓ D'ORIGEN

COMSA
CORPORACIÓN

Port de Barcelona

MARC MARTÍ

serunion

STEREORENT
Esdeveniments | Serveis audiovisuals

ESTEVE

CANDELAS

 elPeriódico

EL PUNT AVUI+

MONTIBELLO
EXPERIENCE BEAUTY

RAC1